

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. elokuuta 2021
(OR. en)

11175/21

Toimielinten välinen asia:
2021/0255(NLE)

EDUC 262
JEUN 70
SOC 452
RECH 369
DIGIT 106

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. elokuuta 2021
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2021) 455 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI monimuoto-oppimisesta laadukkaan ja osallistavan perus- ja keskiasteen koulutuksen edistämiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2021) 455 final.

Liite: COM(2021) 455 final

Bryssel 5.8.2021
COM(2021) 455 final

2021/0255 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS

monimuoto-oppimisesta laadukkaan ja osallistavan perus- ja keskiasteen koulutuksen edistämiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2021) 219 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Laadukkaan koulutuksen yhtäläinen saatavuus kaikille on ratkaisevan tärkeää sekä taloudellisen että sosiaalisen kehityksen kannalta. Koulutuspolitiikan tulisi tehdä kaikille kansalaisille mahdolliseksi hyödyntää kaikkia kykyjään ja kehittää osaamistaan elinikäisen oppimisen puitteissa. Edellä mainittu on keskeinen sanoma seuraavissa: komission tiedonanto *sosiaalisten oikeuksien eurooppalaisen pilarin perustamisesta*¹; visio eurooppalaisesta koulutusalueesta²; *digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027*³; *neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)*⁴; ja *neuvoston päätelmät koulutuksen tasapuolisuudesta ja osallistavuudesta kaikkien oppijoiden menestyksen edistämiseksi*⁵. Tämän tavoitteen saavuttaminen on entistään tärkeämpää COVID-19-pandemian aikana esiin tulleiden koulutushaasteiden valossa.

(1) Haasteet, joihin ehdotetulla suosituksella pyritään vastaamaan

COVID-19-pandemiasta johtuvat koulujen sulkemiset ja laajemmat yhteiskunnalliset rajoitukset ovat tuoneet esiin perus- ja keskiasteen koulutuksen, myös ammatillisen koulutuksen, nykyiset vahvuudet ja heikkoudet. Koulutusjärjestelmät ovat osoittaneet valtavaa kykyä innovoida ja omaksua uusia lähestymistapoja⁶, mutta niissä on ilmennyt myös huomattavia puutteita, jotka johtuvat riittämättömästä valmiudesta hyödyntää erilaisia oppimisympäristöjä ja -välineitä.

- Oppijoiden kannalta oppimisprosessi oli usein hitaampaa ja vähemmän syvällistä, ja joskus oppiminen tapahtui viiveellä. Sitä vaikeutti yleensä järjestelmällisen luokkaopetuksen ja oppimisrytmien puuttuminen ja se, että oppijoilla ei ollut mahdollisuutta olla tiiviissä vuorovaikutuksessa opettajien ja muiden oppilaiden kanssa.
- Fyysinen, henkinen ja emotionaalinen hyvinvointi vaarantuivat joissakin tapauksissa, koska monet koulut eivät pystyneet tarjoamaan jäsenneyä toimintaa tai pääsyä tiloihin, ja lasten terveys ja motivaatio riippuivat siitä, mitä heidän perheensä⁷ ja kotiympäristönsä pystyivät tarjoamaan.
- Monilla perheillä ja oppijoilla, erityisesti heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvilla, ei ollut tarvittavia valmiuksia ja resursseja selviytyä kotona tapahtuvasta oppimisesta⁸. Tämä aiheutti suurta huolta niiden oppilaiden puolesta, jotka

¹ COM(2017) 250.

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_fi

³ COM(2020) 624.

⁴ EUVL 2021 C 66/1, 26.2.2021.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52021XG0610(01))

⁶ Esimerkkinä voidaan mainita uusien lainsäädännöllisten toimien nopea käyttöönotto ja paikallistason viranomaisten ja koulujen johtajien päätäntävällän lisääminen. Monet koulut ovat solmineet tai uusineet kumppanuuksia vanhempien, paikallisyhteisöjen, kunnallisten ja yksityisten yritysten, kansalaisjärjestöjen ja kulttuurijärjestöjen (mukaan lukien radio ja televisio) kanssa, kuten digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman avoimessa julkisessa kuulemisessa todettiin.

⁷ Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus keräsi yhdeksän EU-maan lasten ja perheiden näkemyksiä raportissaan [How families handled emergency remote schooling during the Covid-19 lockdown in spring 2020](#).

⁸ Digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman valmistelua varten järjestetyn avoimen julkisen kuulemisen tulosten mukaan oppijat ja heidän vanhempansa kokivat erityisen vaikeana sen, että

normaalisti saivat koulussa kohdennettua oppimisen tukea, tuettuja ja terveellisiä ateriaita⁹ tai pääsyn erilaisiin koulun ulkopuolisiin aktiviteetteihin, kuten liikuntaan.

- Monet järjestelmät, koulut ja opettajat olivat valmistautumattomia tällaiseen muutokseen, ja puutteita löytyi sekä digitaalisesta osaamisesta että resursseista, kuten yhteyksistä ja infrastruktuurista¹⁰. Jotkut perus- ja keskiasteen opettajat ilmoittivat, että he olisivat kaivanneet viranomaisilta selkeää ohjausta ja viestintää. He kokivat myös, että heiltä puuttui tukea ja koulutusta oppimisen suunnitteluun sellaisia aikoja varten, jolloin kaikkien tai useimpien oppilaiden oppiminen tapahtuisi kotona.
- Kouluilla ei ollut enää mahdollisuutta hyödyntää tärkeitä koulutusalan ammattilaisia, kuten vierailevia asiantuntijoita, kotien yhteyshenkilöitä, kulttuuriorganisaatioiden kouluttajia sekä työssäoppimisen kouluttajia ja ohjaajia, ja heidän resurssejaan.
- Luonnontieteet, taideaineet ja ammatillinen koulutus kärsivät häiriöistä, koska ne ovat riippuvaisia erityisiin tiloihin, laboratorioihin ja laitteisiin pääsystä sekä koulutettujen ammattilaisten harjoittamasta valvonnasta, mikä on yleensä tärkeää sekä pedagogisista että turvallisuussyistä.
- Fyysisen läsnäolon puuttuessa kouluilla oli haasteita säilyttää henkilökohtaiset ja sosiaaliset edut, joita koulu yhteisöön kuuluminen tuo.

Pyrkimys kohti visiota laadukkaammasta ja osallistavammasta yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutuksesta ei suinkaan rajoitu pelkästään COVID-19:n aiheuttamiin oloihin. Koulutuksen suunnittelussa on edelleen haasteita: mielekkäiden oppimiskokemuksien luominen erilaisissa ympäristöissä ja eri-ikäisille ja -kykyisille ja erilaisissa olosuhteissa oleville oppijoille; sellaisen laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tukeminen, joka vastaa oppijoiden tarpeita nykyisessä ja tulevassa globaalissa yhteiskunnassa; hyvinvoinnin edistäminen sekä kouluttajien ja koulujen tukeminen, jotta ne voivat mukauttaa ja parantaa omia organisatorisia ja pedagogisia lähestymistapojaan kaikkien oppijoiden hyödyksi. Näihin haasteisiin vastaamiseksi ja valmiuksien parantamiseksi monimuoto-opiskelu on toteutettava koko koulutusjärjestelmässä johdonmukaisesti osana jatkuvan parantamisen kulttuuria.

(2) Ehdotetun suosituksen tavoitteet

Tämä suositusehdotus on osa kokonaisuutta, jossa pohditaan tuoreeltaan, mitä voidaan oppia COVID-19-pandemiasta, jonka aikana monet jo olemassa olevat haasteet ja eriarvoisuus kärjistyivät ja nousivat esiin. Suosituksessa ehdotetaan lyhytaikaisempia toimenpiteitä tähän mennessä havaittujen suurimpien puutteiden korjaamiseksi ja nuorempaan sukupolveen kohdistuvien kielteisten vaikutusten poistamiseksi. Samalla siinä hahmotellaan etenemistapa

etäopetukseen oli siirryttävä poikkeusolojen aikana. Vanhemmat kertoivat, että heidän lapsillaan oli erityisen huonoja kokemuksia oppimismotivaatiosta, kokeiden pitämisestä ja niiden arvioinnista ja palautteesta sekä verkko-oppimissisällön huonosta laadusta. Oppijoiden väliset sosioekonomiset erot todettiin tulevaisuuden suurimmaksi haasteeksi. Ks. myös tuleva tutkimus: Cachia R., Velicu A., Chaudron S., Di Gioia R. & Vuorikari R., ”Remote schooling during Covid-19 spring 2020 lockdown. A closer look at European families.”

⁹ EU:n koulujakelujärjestelmä antaa lapsille mahdollisuuden saada tietoa terveellisestä ruokavaliosta ja elintavoista. Ks. [Tuki hedelmien, vihannesten ja maidon koulujakeluun | Euroopan komissio \(europa.eu\)](#)

¹⁰ Digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman valmistelua varten järjestetyn avoimen julkisen kuulemisen tulosten mukaan 69 prosentilla peruskouluista ja 64 prosentilla toisen asteen oppilaitoksista ei ollut aiempaa kokemusta digitaalitekniikkaa hyödyntävästä etäopetuksesta. Vastajat mainitsivat monia eri esteitä ja hidasteita, kuten digitaalisen infrastruktuurin ja digitaalisten valmiuksien puute, huono oppimisen suunnittelu, koulun ja kodin välisen viestinnän riittämättömyys sekä digitaalisten taitojen puute erityisesti opettajilla.

oppimisympäristöjen ja -välineiden yhdistämiselle perus- ja keskiasteen koulutuksessa, mikä voi auttaa rakentamaan kestävämpiä koulutusjärjestelmiä digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman 2021–2027 ja Euroopan koulutusalueen mukaisesti sekä valmistelemaan maaperää digitaalisen vuosikymmenen¹¹ tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on lisätä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen osallistavuutta ja laatua sekä parantaa kaikkien oppijoiden laaja-alaista osaamisen kehittämistä.

Ehdotetussa suosituksessa ei suositella tekemään opettajan läsnäolon vähentämisestä pysyvä käytäntö oppimisessa eikä kannusteta viettämään enemmän tunteja ruudun ääressä. Siinä ei myöskään pyritä siihen, että painotuotteet, paperi ja lyijykynät korvattaisiin äkillisesti ja umpimähkäisesti digitaalisella teknologialla perus- ja keskiasteen koulutuksessa¹². Alustojen ja viestintäkanavien lisääntyminen voi lisätä oppilaiden, opettajien ja vanhempien digitaalisen väsymyksen ja organisatorisen loppuunpalamisen riskiä. Ehdotettu suositus on tarkoitettu pikemminkin osaksi COVID-19-pandemiasta toipumista, ja sillä pyritään tukemaan sellaisen tasapainoisen yleissivistävän koulutuksen jatkuvaa kehittämistä ja parantamista (niin pedagogiikan kuin oppimateriaalienkin osalta), jolla edistetään korkeaa laatua ja osallisuutta ja jonka lisäetuna on, että se on riittävän joustavaa selviytyäkseen ja sopeutuakseen.

(3) Suositukseen sisältyvät erityissäännökset

Virallisen koulutuksen yhteydessä toteutettavassa monimuoto-oppimisessa koulu, kouluttaja tai oppija käyttää oppimisprosessissa useampaa kuin yhtä lähestymistapaa:

- koulu- ja etäopetusympäristöjen yhdistäminen sekä
- erilaisten oppimisvälineiden yhdistäminen, jotka voivat olla digitaalisia (myös verkossa) ja ei-digitaalisia osana oppimistehtäviä.

Jotta monimuoto-oppimista voidaan hyödyntää optimaalisesti, opettajilla ja oppijoilla on oltava tarvittavat tiedot, taidot ja asenteet, ja heidän on suhtauduttava myönteisesti asianmukaisten digitaalisten välineiden käyttöön ja opetuksessa tapahtuviin muutoksiin. Monimuoto-oppimiseen perustuvan lähestymistavan on myös oltava riittävän joustava, jotta sitä voidaan mukauttaa oppijoiden tarpeisiin ja jotta kouluttajat voivat vapaasti soveltaa sitä olosuhteidensa ja kohderyhmänsä mukaan. Monimuoto-oppimista suosivien olosuhteiden luominen riippuu myös oppijoiden resursseista sekä koulun organisaatiosta, kulttuurista ja resursseista eli sopivien, kohtuuhintaisten ja hyvin toimivien ympäristöjen ja välineiden saatavuudesta. Tämän saavuttamiseksi tässä suositusehdotuksessa korostetaan tarvetta toimia eri tasoilla (koulussa ja sen paikallisessa ekosysteemissä; jäsenvaltion tai alueellisen koulutusjärjestelmän tasolla; tarvittaessa EU:n tason tuella) ja eri aikajäniteillä: lyhyellä aikavälillä välittömänä reaktiona pandemiaan ja keskipitkällä aikavälillä tämän lähestymistavan hyödyntämiseksi laadukkaan ja osallistavan koulutuksen edistämiseksi.

(4) Täydentävyys muiden aloitteiden kanssa

Ehdotettu suositus on suunniteltu täydentämään muita komission aloitteita, joilla vastataan yleissivistävän koulutuksen haasteisiin, nimittäin digitaalista koulutusta koskevassa

¹¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_fi

¹² Tutkimukset ovat osoittaneet, että tämä saattaa hidastaa oppilaiden syvälukutaidon kehittymistä; ks. *Stavangerin julistus lukemisen tulevaisuudesta* (<http://ereadcost.eu/wp-content/uploads/2019/01/COST-EREAD-Stavangerin-julistus.pdf>). Julistus, jonka yli 100 tutkijaa allekirjoitti vuonna 2019, sisältää EU:n rahoittaman neljä vuotta kestäneen COST-tutkimustoimen *Evolution of Reading in the Age of Digitalisation (E-READ)* keskeiset tulokset.

toimintasuunnitelmassa 2021–2027¹³ esitettyjä toimia ja eurooppalaisen koulutusalueen alaisuuteen kuuluvaa ”Tie koulumenestykseen” -aloitetta, jonka tavoitteena on auttaa kaikkia oppilaita saavuttamaan perustaidot ja suorittamaan toisen asteen koulutus loppuun, osaamisohjelma Euroopalle¹⁴ ja erityisesti neuvoston suositus ammatillisesta koulutuksesta¹⁵, jossa ehdotetaan nykyaikaistettua EU:n politiikkavisiota ammatillisesta koulutuksesta, johon kuuluu myös sen digitalisointi ja monimuoto-oppimisen käyttö. Ehdotettu suositus täydentää myös muita Erasmus+ -ohjelman aloitteita, kuten Erasmus+ Teacher Academies -toimintoja.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Aloite on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklan mukainen. SEUT-sopimuksen 165 artiklassa määrätään, että unioni myötävaikuttaa korkealaatuisen koulutuksen kehittämiseen rohkaisemalla jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä sekä tarvittaessa tukemalla ja täydentämällä jäsenvaltioiden toimintaa pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä. Lisäksi 165 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että unionin koulutusalan toimilla pyritään osittain edistämään etäopetuksen kehittämistä. Sopimuksen 166 artiklassa määrätään, että unioni toteuttaa ammatillista koulutusta koskevaa politiikkaa tukeakseen ja täydentääkseen jäsenvaltioiden toimintaa kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden vastuuta ammatillisen koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä.

Aloitteessa ei ehdoteta EU:n sääntelyvallan laajentamista eikä jäsenvaltioita sitovia sitoumuksia. Jäsenvaltiot päättävät kansallisten olosuhteidensa mukaan, miten ne panevat suosituksen täytäntöön.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Jäsenvaltioilla on omat kulttuurinsa ja lainsäädäntönsä oppimisen suunnittelua ja järjestämistä varten. Jäsenvaltiot vastaavat opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmiensä organisoinnista. Jäsenvaltioilla on kuitenkin useita yhteisiä ongelmia, jotka liittyvät niiden koulutusjärjestelmien valmiuteen, kuten COVID-19-pandemian vaikutukset oppijoihin, heidän perheisiinsä, opettajiin, kouluttajiin ja oppilaitosten johtajiin ovat osoittaneet. Suosituksen tavoitteena on tukea jäsenvaltioita, jotta ne voivat vahvistaa koulutusjärjestelmiensä valmiuksia ja joustavuutta kehittämällä tasapainoisia monimuoto-oppimisen menetelmiä.

Ehdotetun suosituksen lisäarvo EU:n tasolla perustuu EU:n kykyyn

- helpottaa yhteisen lähestymistavan omaksumista lyhyen aikavälin ratkaisujen löytämiseksi pandemian aikana ilmenneisiin ongelmiin, jotka aiheuttivat tai pahensivat oppimistuloksissa ilmeneviä puutteita;
- edistää yhteistä eurooppalaista ymmärrystä monimuoto-oppimisen luomista mahdollisuuksista, mihin kuuluu myös koulutuksen laadun ja osallistavuuden parantaminen sekä oppijoiden laaja-alainen osaamisen kehittäminen ja hyvinvointi;

¹³ COM(2020) 624.

¹⁴ COM(2020) 274 final.

¹⁵ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1–16.

- helpottaa poliittisten päättäjien, tutkijoiden ja opettajien asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen jakamista järjestelmä- ja koulutasolla;
- tukea EU:n tason aloitteita, joilla edistetään kouluttajien ja oppijoiden osaamisen kehittämistä oppimisympäristöjen ja -välineiden yhdistämisessä; sekä
- edistää investointeja edellä mainituille aloille.

Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ehdotuksessa hahmotellaan etenemistapaa oppimisympäristöjen ja -välineiden yhdistämiseksi perus- ja keskiasteen koulutuksessa ja annetaan tätä varten suosituksia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämän suositusehdotuksen sisältö tai muoto ei ylitä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset ovat luonteeltaan vapaaehtoisia, ja kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, millaisen lähestymistavan se omaksuu.

- **Toimintatavan valinta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi tässä sopimuksessa määrätään, että neuvosto antaa komission ehdotuksesta suosituksia.

Neuvoston suositus on asianmukainen väline yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla, jolla EU:lla on tukivastuu, ja se on väline, jota on usein käytetty EU:n toimissa näillä aloilla. Oikeudellisena välineenä se on osoitus jäsenvaltioiden sitoutumisesta esitettyihin toimenpiteisiin ja tarjoaa vahvemman poliittisen perustan tämän alan yhteistyölle kunnioittaen samalla täysin jäsenvaltioiden toimivaltaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Vuosina 2020 ja 2021 Euroopan komissio kuuli opetusministeriöiden edustajia, eurooppalaisia verkostojärjestöjä (opettajankouluttajat, vanhemmat, opiskelijat, työnantajat, ammattiliitot), kouluttajia ja muuta yleisöä. Myös muita lähestymistapoja ja konteksteja on hyödynnetty alan haasteiden ja mahdollisuuksien ymmärtämiseksi paremmin. Näitä ovat verkkokokoukset ja webinaarit, kyselyt yleissivistävän koulutuksen rajatuille kohdeyleisöille; sekä tutkimushankkeet.

Tärkeä vaihe oli helmikuusta syyskuuhun 2020 kestänyt avoin julkinen kuuleminen, joka oli osa digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaa 2021–2027 koskevan tiedonannon valmistelua. Siinä keskityttiin COVID-19-pandemian vaikutuksiin, ja siihen saatiin yli 2 700 vastausta 60 maasta. Eurooppalaisia koululaisia kuultiin myös opettajien ja koulunjohtajien eTwinning-verkkoyhteisössä.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotus perustuu monenlaisiin raportteihin ja tutkimuksiin seuraavista aiheista: pedagogiset lähestymistavat avaintaitojen kehittämiseen, opettajien ja koulunjohtajien ammatillinen kehittäminen, digitaalisen teknologian käytön edistäminen yleissivistävässä koulutuksessa ja

yleissivistävän koulutuksen hallinto. Erityisnäkökohtien osalta panoksensa antoivat myös kolme Koulutus 2020 -kehysten puitteissa palkattua asiantuntijakonsulttia¹⁶. Arvioinnissa otettiin huomioon OECD:n, Unescon ja Euroopan neuvoston raportit ja tutkimukset sekä Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen työ (erityisesti avaintaitojen kehittämistä koskevien pedagogisten lähestymistapojen, digitaaliteknologian käytön kouluopetuksessa sekä lasten ja perheiden oppimiskokemusten osalta pandemian alkuvaiheessa). Nämä tiedot sisältyvät liitteenä olevaan komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotettujen toimien jäsenvaltioiden aloitteita täydentävän ja vapaaehtoisen luonteen sekä odotettavissa olevien vaikutusten laajuuden vuoksi vaikutustenarviointia ei tehty. Ehdotusta laadittaessa käytettiin apuna aiempia tutkimuksia, jäsenvaltioiden kuulemista ja julkista kuulemista.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Tässä suositusehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita eli 14 artiklassa vahvistettua oikeutta koulutukseen ja 8 artiklassa vahvistettua oikeutta henkilötietojen suojaan. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista, ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla; jokaisella on lisäksi oikeus tutustua niihin tietoihin, joita hänestä on kerätty, ja saada ne oikaistuksi. Toimenpiteet toteutetaan henkilötietojen suoja koskevan unionin lainsäädännön, erityisesti luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679¹⁷ (yleinen tietosuojasetus) mukaisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteeseen ei tarvita lisävaroja EU:n budjetista.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Täytäntöönpanon tukemiseksi komissio ehdottaa, että yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kehitetään näyttöön, vertaisoppimiseen ja hyvien toimintatapojen yksilöintiin perustuvaa erityistä ohjausmateriaalia, käsikirjoja ja muuta konkreettista aineistoa. Näin korjataan havaitut puutteet monimuoto-oppimisen lähestymistavan kehittämisessä koulu- ja järjestelmätasolla.

Komissio aikoo laatia raportin suosituksen käytöstä osana eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisia puitteita edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä.

¹⁶ [Eurooppalainen koulutuspoliittinen yhteistyö \(ET 2020 -puitteet\) | Koulutus \(europa.eu\)](#)

¹⁷ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.ENG

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Suosituksen ja komission yksiköiden valmisteluasiakirjan pääpiirteet**

Suositusluonnoksessa ehdotetaan ohjeita ja toimia, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa pandemian lyhyen aikavälin seurauksiin puuttumiseksi, ja tasapainoinen ja hyvin kohdennettu monimuoto-oppimismalli, jonka avulla voidaan toteuttaa laadukasta ja osallistavaa perus- ja keskiasteen koulutusta. Siinä esitetään Euroopan komission sitoumus täydentää ja tukea jäsenvaltioiden toimia tällä alalla.

Liitteenä olevassa valmisteluasiakirjassa kuvataan monenlaista viimeaikaista tutkimusnäyttöä sekä eurooppalaisten sidosryhmien mielipiteitä ja kokemuksia ehdotetun suosituksen tueksi ja annetaan esimerkkejä nykyisistä toimintalinjoista ja hankkeista tällä nopeasti kehittyvällä alalla.

Ehdotus

NEUVOSTON SUOSITUS**monimuoto-oppimisesta laadukkaan ja osallistavan perus- ja keskiasteen koulutuksen edistämiseksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, JOKA

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 ja 166 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) COVID-19-pandemia on vaikuttanut koulutusjärjestelmiin maailmanlaajuisesti ja kaikkialla unionissa ja aiheuttanut niihin ennennäkemättömiä paineita. Yhteiskunnalliset rajoitukset toivat mukanaan suuria muutoksia opetukseen ja oppimiseen sekä viestintään ja yhteistyöhön koulutusyhteisöissä.¹⁸ Ne vaikuttivat oppijoihin, heidän perheisiinsä, opettajiin, kouluttajiin ja oppilaitosten johtajiin sekä koulutusta tukeviin yhteisön ammattilaisiin, kuten sosiaalityöntekijöihin ja kulttuurikasvattajiin. Jäsenvaltiot pystyivät ottamaan nopeasti käyttöön etäopiskeluun sopivia vaihtoehtoja ja tukimuotoja, erityisesti digitaalisia ratkaisuja. Jäsenvaltiot ovat saaneet kokemusta koulutuksen uusista mahdollisuuksista, kuten opettajien digitaalisen osaamisen merkittävästä lisääntymisestä sekä koulujen ja laajemman yhteisön välisten yhteyksien tiivistämisestä. Monissa jäsenvaltioissa tulivat järjestelmän ongelmat kuitenkin kouriintuntuvasti ilmi: opetuksessa ja oppimisessa ei useinkaan ollut valmiuksia ja resursseja siirtyä toisenlaiseen lähestymistapaan, mikä korosti ja pahensi olemassa olevaa eriarvoisuutta, eroja ja tarpeita. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmien on puututtava näihin seikkoihin ja myös parannettava joustavuuttaan, jotta ne selviytyisivät paremmin muuttuvista olosuhteista ja sopeutuisivat niihin tulevaisuudessa.
- (2) Digitaalista koulutusta koskevassa toimintasuunnitelmassa 2021–2027 hahmotellaan Euroopan komission visio laadukkaasta, osallistavasta ja helposti saatavilla olevasta digitaalisesta koulutuksesta Euroopassa. Se on kehoitus tehostaa yhteistyötä Euroopan tasolla, jotta voidaan ottaa oppia COVID-19-pandemiasta ja mukauttaa koulutusjärjestelmät digitaali-aikaan. Siinä korostetaan teknologian mahdollisuuksia helpottaa yksilöllisempää, joustavampaa ja opiskelijakeskeisempää oppimista. Sillä pyritään puuttumaan koulutuksessa ilmenevään epätasa-arvoon, kun digitaalinen osaaminen, asianmukaisten välineiden saatavuus ja luotettava verkkoyhteys puuttuvat. Siinä korostetaan tarvetta vahvistaa koulutusjärjestelmien digitaalisia valmiuksia.

¹⁸ EUVL C 212I, 26.6.2020, s. 9–14.

- (3) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa¹⁹ todetaan ensimmäisenä periaatteena, että jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä. Pilarin periaatteessa 11 todetaan, että heikoista lähtökohdista tulevilla lapsilla on oikeus yhtäläisiä mahdollisuuksia edistäviin erityistoimenpiteisiin. Näiden periaatteiden tehokas täytäntöönpano riippuu suuresti jäsenvaltioiden päättäväisyydestä ja toiminnasta. EU:n tason toimilla voidaan täydentää kansallisia toimia, ja komissio on esittänyt oman panoksensa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toimintasuunnitelmassa.²⁰ Euroopan osaamisohjelmassa²¹ määritellään toimia, joilla autetaan yksittäisiä ihmisiä ja yrityksiä kehittämään enemmän ja parempia taitoja ja hyödyntämään niitä vahvistamalla kestävää kilpailukykyä ja kehittämällä kriisinkestävyttä COVID-19-pandemian aikana saatujen kokemusten perusteella; siinä ehdotetaan myös tiedekasvatuksen edistämistä tutkimus- ja innovaatiotoimissa. Neuvoston suosituksessa eurooppalaisesta lapsitakuusta kehoitetaan jäsenvaltioita takaamaan apua tarvitseville (eli köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa oleville) lapsille tehokas ja maksuton pääsy koulutukseen ja koulupohjaiseen toimintaan. Lapsen oikeuksia koskevassa EU:n strategiassa kehoitetaan kehittämään osallistavaa ja laadukasta koulutusta. Osaamisen kehittämisen edistäminen on yksi eurooppalaisen koulutusalueen tavoitteista, sillä sen avulla voitaisiin "hyödyntää koulutuksen ja kulttuurin koko potentiaali työpaikkojen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden aikaansaamisessa ja välineinä eurooppalaisen identiteetin omaksumiseen kaikessa moninaisuudessaan."²²
- (4) Nopeasti muuttuvassa ja hyvin verkottuneessa maailmassa jokainen ihminen tarvitsee monenlaisia taitoja, joita on kehitettävä jatkuvasti koko elämänsä ajan. Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevassa eurooppalaisessa viitekehyksessä²³ määriteltyjen avaintaitojen tavoitteena on luoda perusta tasa-arvoisemmille ja demokraattisemmille yhteiskunnille. Niillä vastataan osallistavan ja kestäväen kasvun, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja demokraattisen kulttuurin kehittämisen tarpeeseen.
- (5) Neuvoston suosituksessa elinikäisen oppimisen avaintaidoista²⁴ todetaan, että taitojen kehittämistä voidaan helpottaa sisällyttämällä oppimissuunnitelmaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -välineitä, myös digitaalitekniologiaa, ja tehtäviä; tarjoamalla tukea opetushenkilöstölle sekä muille oppimisprosesseja tukeville sidosryhmille, perheet mukaan luettuina; tukemalla ja kehittämällä edelleen eri ympäristöissä hankittujen avaintaitojen arviointia ja validointia; ja vahvistamalla yhteistyötä koulutusalan sisällä sekä koulutusalan ja muiden alojen välillä kattavampana toimintaohjelmana.
- (6) Neuvoston suosituksessa kestävää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja selviytymiskykyä tukevasta ammatillisesta koulutuksesta²⁵ ehdotetaan nykyaikaan tuotua EU:n politiikkavisiota, johon kuuluu koulutuksen digitalisointi ja monimuoto-oppimisen käyttö.

¹⁹ COM(2017)250

²⁰ COM(2021)102

²¹ COM(2020) 274 final.

²² COM(2017)673

²³ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1–13, liite.

²⁴ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1–13.

²⁵ EUVL C 417, 2.12.2020, s. 1–16.

- (7) Eurooppalaisten opettajien ja kouluttajien tulevaisuutta koskevissa neuvoston päätelmissä²⁶ tunnustetaan, että opettajat, kouluttajat ja koulujen johtajat ovat koulutuksen välttämätön liikkeellepaneva voima, jonka olisi osallistuttava koulutuspolitiikkojen laatimiseen ja jolla olisi oltava itsemääräämisoikeus näiden politiikkojen soveltamisessa käytäntöön, mutta joka tarvitsee myös tukea kattavaan lähestymistapaan peruskoulutukseen, perehdyttämiseen ja jatkuvaan ammatilliseen kehittämiseen.
- (8) Pandemia lisäsi pitkäaikaista huolta lasten ja nuorten fyysisestä, henkisestä ja emotionaalista hyvinvoinnista. Kaikkia lapsia ja nuoria olisi kannustettava terveelliseen ja aktiiviseen elämäntapaan ja kehittämään myönteisiä elinikäisiä tottumuksia, ja heillä olisi oltava mahdollisuus osallistua erilaisiin urheilulajeihin ja muihin liikuntaharrastuksiin, jotka parantavat motorisia taitoja ja lisäävät henkistä ja emotionaalista hyvinvointia. Oppimisen aikana ei saa unohtaa myöskään lasten ja nuorten henkistä ja emotionaalista hyvinvointia, joten heille on annettava valmiuksia suoriutua tehtävistä lisääntyneiden paineiden alla ja ymmärtää, miten verkossa toimitaan turvallisesti ja vastuullisesti. Tukea tarvitsevat myös ne oppijat, jotka viettävät pitkiä aikoja ilman vertaistukea tai koulun henkilökunnan tukea.
- (9) Virallisen koulutuksen yhteydessä toteutettavassa monimuoto-oppimisessa koulu, kouluttaja tai oppija käyttää oppimisprosessissa useampaa kuin yhtä lähestymistapaa: koulupaikan ja muiden fyysisten ympäristöjen yhdistäminen muualla kuin koulupaikalla (etäopiskelu); erilaisten oppimisvälineiden yhdistäminen, jotka voivat olla digitaalisia (myös verkossa) ja ei-digitaalisia. Opettajat ja koulut valitsevat ammatillisen harkintakykynsä mukaisesti välineet ja helpottavat niiden käyttöä osana kiinnostavia ja tehokkaita oppimistehtäviä, jotka tukevat laaja-alaista osaamisen kehittymistä.
- (10) Oppiminen erilaisissa ympäristöissä, kuten koulussa, kotona, ulkona, kulttuurikohteissa ja työpaikoilla, voi motivoida lapsia ja nuoria ja edistää heidän laaja-alaista osaamisensa kehittymistä. Tämä puolestaan voi auttaa heitä ymmärtämään ja sisäistämään muodollisen koulutuksen merkityksen yhteiskunnassa toimimiselle ja lisäämään heidän sitoutumistaan paikallisiin ja globaaleihin haasteisiin, kuten ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyviin kysymyksiin.
- (11) Monimuoto-oppimiseen perustuvassa lähestymistavassa tunnustetaan koulun arvo tilana, jossa tapahtuu sekä henkilökohtaista että sosiaalista vuorovaikutusta, mikä on itsessään tärkeää oppimisen kannalta, sillä vuorovaikutus on tapa ymmärtää maailmaa ja tehdä siitä merkityksellinen.
- (12) Monimuoto-oppiminen voi edistää laaja-alaista taitojen kehittämistä, koska siihen voidaan sisällyttää monenlaisia oppimistehtäviä ja -välineitä. Digitaalisen teknologian ja verkkoon yhdistettävien laitteiden avulla oppija voi olla helpommin vuorovaikutuksessa muiden oppijoiden, oppimisohjelmien ja muiden tietolähteiden kanssa ja saada tukea oppimiseen erilaisissa ympäristöissä. Tieteellisten laitteiden, käsityövälineiden, arkielämästä löytyvien ja päivittäin käytettävien esineiden, julkaistujen tekstien sekä kirjoitus- ja kuvataiteen välineiden toisiaan täydentävä käyttö voi tukea luovuutta ja henkilökohtaista ilmaisua sekä yksilönä että yhteistyössä.
- (13) Koulutus on perusihmisoikeus ja lapsen oikeus. Sen saatavuus on taattava riippumatta siitä, missä ympäristössä se tapahtuu – koulussa, etäyhteydellä tai molempien

²⁶ EUVL C 193, 9.6.2020, s. 11–19.

yhdistelmänä – ja riippumatta oppijoiden erilaisista henkilökohtaisista ja sosiaalisista olosuhteista. Pandemian jälkeenkin monimuoto-oppiminen tarjoaa mahdollisuuden parantaa koulutuksen laatua, tarkoituksenmukaisuutta ja osallistavuutta. Sen avulla voidaan esimerkiksi parantaa oppimistarjontaa maaseudulla ja syrjäseuduilla, mukaan lukien syrjäisimmät alueet ja saaristoyhteisöt. Monimuoto-oppimisesta voi olla hyötyä myös niille oppijoille, jotka eivät välttämättä käy kouluympäristössä säännöllisesti, kuten vaelluskulttuuriyhteisöjen lapsille, nuorille omaishoitajille, ihmisille, joilla on terveystoimintaa tai jotka asuvat sairaaloissa ja hoitokeskuksissa, huipputason harjoitteluohjelmiin osallistuville sekä ammattikoulutuksessa tai palkkatyössä oleville. Kaikkien ympäristöjen ja välineiden olisi oltava yhtä helposti saatavilla vähemmistöryhmille, vammaisille lapsille ja sosioekonomisesti heikommassa asemassa oleville lapsille, eivätkä ne saisi johtaa syrjintään tai erotteluun.

- (14) Monimuoto-oppiminen edellyttää johdonmukaista, koko järjestelmän kattavaa lähestymistapaa, jotta sille voidaan luoda edellytykset. Tähän sisältyy eri asiantuntemusta omaavien ammattihenkilöiden osallistuminen ja yhteistyön edistäminen yhteisön kanssa, mikä kannustaa jakamaan vastuun nuorten kehityksestä. Monimuoto-oppimista tukevien järjestelmätöimenpiteiden tehokkuus perustuu myös ekosysteemin eri osien välisten suhteiden niveltämiseen ja tukemiseen: opetusviranomaisten, opetusresursseja tuottavien yritysten (jotka tarjoavat teknologiaa, julkaisu- ja toimintaa ja muita opetussuunnitelmiin liittyviä välineitä), tutkimuksen, koulutuslaitosten ja yhteisöjen välisiin suhteisiin.
- (15) Monimuoto-oppiminen on laajalti vakiintunut käytäntö ammatillisessa peruskoulutuksessa²⁷, mutta pandemian aiheuttamat rajoitukset haastoivat oppilaitosten ja organisaatioiden kyvyn tarjota työssäoppimista ja ylläpitää yhteydenpitoa kouluttajiin ja ohjaajiin sekä vaikuttivat oppisopimuskoulutuksen tarjontaan. Käytännön kokemusten saatavuuden väheneminen korosti, että ammatillisessa koulutuksessa on tunnetusti hyödynnettävä digitaalitekniikkaa, kuten digitaalisia laitteita ja oppimisalustoja, sähköisiä portfolioita sekä täydennettyä todellisuutta ja virtuaalitodellisuutta simulaatioita varten. Se myös vahvisti tarvetta ymmärtää ja koordinoita, miten digitaalitekniikkaa käytetään oppimiseen eri ympäristöissä (esim. koulussa tai työharjoittelussa).
- (16) Epävirallisen oppimisen tärkeys ja merkityksellisyys käy ilmi nuorisotyön, vapaaehtoistyön ja kulttuuritoimintaan osallistumisen, myös ruohonjuuritason urheilun, kautta saaduista kokemuksista. Epävirallisella oppimisella on tärkeä asema sellaisten keskeisten ihmissuhde-, viestintä- ja kognitiivisten taitojen – muun muassa luovuuden – kehittymistä, jotka helpottavat nuorten siirtymistä aikuisuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja työelämään.²⁸ Uusien oppimistapojen määrittelyyn kuuluu myös virallisten ja epävirallisten oppimisympäristöjen välisen yhteistyön parantaminen.²⁹
- (17) Tässä aloitteessa noudatetaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

²⁷ Ammatillinen peruskoulutus suoritetaan yleensä keskiasteella ja keskiasteen jälkeisellä tasolla ennen työelämään siirtymistä. Se tapahtuu joko kouluympäristössä (pääasiassa luokkahuoneessa) tai työympäristössä, kuten koulutuskeskuksissa ja yrityksissä, riippuen kansallisista koulutusjärjestelmistä ja talousrakenteista.

²⁸ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9624-2017-INIT/fi/pdf>

²⁹ 2015/C 172/03

SUOSITTAA, ETTÄ JÄSENVALTIOIT

- (1) Tukevat COVID-19-kriisistä saatujen kokemusten perusteella koulutusjärjestelmien toipumista ja valmiutta käsittelemällä pandemian vaikutuksia oppijoihin, kouluttajiin ja kaikkiin koulutusalan ammattilaisiin sekä kehittämällä pidemmän aikavälin strateginen lähestymistapa monimuoto-oppimiseen tässä suosituksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti³⁰. Kehittävät toimintatapojaan pandemian aikana käyttöön otettujen tai testattujen menestyksekkäiden innovaatioiden pohjalta hyvien käytäntöjen jakamiseksi ja laajentamiseksi.
- (2) Tukevat oppijoita harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:

Suorana reaktiona kriisiin:

- (a) Tarjotaan lisäoppimismahdollisuuksia ja kohdennettua tukea oppijoille, joilla on oppimisvaikeuksia, joilla on erityisiä koulutustarpeita, jotka kuuluvat heikommassa asemassa oleviin ryhmiin tai joihin koulunkäynnin keskeytyminen on muuten vaikuttanut. Tähän voisi sisältyä esimerkiksi tehostettua yksilöllistä tukea ja henkilökohtaista ohjausta, mentorointijärjestelmiä (mukaan lukien vertaismentorointia), ylimääräistä oppimisaikaa kouluvuoden aikana ja/tai loma-aikana, pääsyä ylimääräisiin oppimisympäristöihin, kuten yleisiin kirjastoihin ja yhteisöllisiin tiloihin, sekä pedagogista tukea tarjoavia koulun jälkeisiä palveluja.
- (b) Asetetaan oppijoiden ja heidän perheidensä fyysinen ja henkinen hyvinvointi etusijalle. Tähän voisi kuulua myös mielenterveyttä koskevien ohjeiden kehittäminen; Sisällytetään oppilaiden hyvinvointia ja kiusaamisen vastaista politiikkaa koskevien periaatteiden sisällyttäminen koulun tavoitteisiin, seurantaan ja laadunvarmistusprosesseihin (osana säännöllistä laadunvarmistusta tai koulujen tarkastustyötä tai koulun tilannetta pandemian yhteydessä koskevien erityisarviointien yhteydessä); Osoitetaan erityistä henkilökuntaa tai helpotetaan mielenterveys- ja tukihenkilöiden ja -palvelujen saatavuutta.
- (c) Edistetään oppijoiden ja perheiden digitaalisten taitojen kehittymistä ja koulutusjärjestelmien digitaalisia valmiuksia kannustamalla koulu- ja yhteisötason investointeja käytettävissä oleviin laitteisiin ja yhteyksiin sekä tarjoamalla tilaisuuksia parantaa digitaalisia taitoja, mukaan lukien teknologian käyttö sekä itsenäiseen että yhteistoiminnalliseen oppimiseen. Toteutetaan kansallisissa suunnitelmissa ja elvytys- ja sopeutumisvälineen suunnitelmissa suunnitellut investoinnit ja uudistukset sen varmistamiseksi, että kaikilla oppijoilla on käytettävissään tarvittavat laitteet ja oppimismahdollisuudet.

Elpymisen ja pidemmän aikavälin koulutusvalmiuksien tukemiseksi:

- (3) Tutkitaan tapoja kehittää monimuotoista oppimismenetelmää perus- ja keskiasteen koulutuksessa kaikkien oppijoiden hyödyksi ja sen varmistamiseksi, että sillä on pysyviä myönteisiä vaikutuksia opetukseen ja oppimiseen oppilaiden ikään, valmiuksiin ja oppimistavoitteisiin mukautettuna. Tähän voisi sisältyä koulu- ja etäopiskeluympäristöjen yhdistämisen kehittämisen vahvistaminen, jotta voidaan luoda enemmän joustavuutta ja asianmukaisia olosuhteita sille, missä oppiminen

³⁰ Komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa esitetyt monimuoto-oppimisen puitteet voivat toimia perustana maiden tilanteisiin mukautetuille erityistoimille.

tapahtuu, ottaen huomioon erilaisista sosioekonomisista ja asumisolosuhteista johtuvat erilaiset tarpeet; tehostetaan oppimisvälineiden kehittämistä ja juurruttamista, jotta voidaan tarjota mahdollisuuksia tutkimiseen ja ilmaisuun, myös luonnontieteiden lukutaidon kehittämiseen; tuetaan oppimista eri ympäristöissä; luodaan sopiva tasapainon toisaalta opettajajohtoisen ja oppilasjohtoisen oppimisen ja toisaalta yhteistoiminnallisen ja itsenäisen oppimisen välille; testataan oppimismenetelmiä, jotta uusista mahdollisuuksista saadaan houkuttelevia ja parempia oppimiskäytäntöjä sekä oppijoille että opettajille.

- (4) Käytetään monimuoto-oppimista keinona tukea oppijoiden itsenäisyyttä ja yksilöllistä oppimista (ottaen huomioon oppilaiden ikä, valmiudet ja erityiset oppimistarpeet) sekä kehittää heidän henkilökohtaista, sosiaalista ja oppimaan oppimista koskevaa osaamistaan (yksi kahdeksasta elinikäisen oppimisen avaintaidosta³¹, ja sitä kehitetään edelleen eurooppalaisessa LifeComp-kehityksessä³²).
- (5) Tuetaan opettajia harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:

Suorana reaktiona kriisiin:

- (a) Tuetaan opettajille suunnattuja digitaalisia täydennyskoulutuskursseja, -ohjelmia ja -työkaluja³³. Kehitetään ja levitetään opettajien kokemusten ja palautteen pohjalta pedagogisia moduuleja ja resursseja, jotka toimivat niin verkossa kuin lähiopetuksessa ja jotka auttavat opettajia mukauttamaan opetusmenetelmiään monimuoto-oppimiseen, ja käydään opettajien kanssa vuoropuhelua uusien välineiden ja materiaalien käytöstä.
- (b) Kouluttajien, koulunjohtajien ja muun opetushenkilöstön hyvinvoinnin lisääminen. Tähän voisi sisältyä pätevien mielenterveys- ja tukipalvelujen ammattilaisten ja -palvelujen saatavuuden helpottaminen, vertaistuen järjestämisen edistäminen stressin lievittämiseksi sekä joustavuutta ja henkistä hyvinvointia koskevien koulutusmahdollisuuksien lisääminen opettajien peruskoulutuksessa ja ammatillisen kehittymisen ohjelmissa.
- (c) Mobilisoidaan tai palkataan lisähenkilöstöä, jotta koulussa ja koulun jälkeisessä toiminnassa olisi enemmän aikaa antaa yksilöllistä tukea.

Kouluttajien elpymisen ja pidemmän aikavälin koulutusvalmiuksien tukemiseksi:

- (d) Sulautetaan monimuoto-oppimisen suunnittelu lakisääteiseen opettajien peruskoulutukseen³⁴ ja jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen³⁵, jotta opetushenkilöstön on helpompi mukauttaa oppimisen suunnittelua opetusympäristöönsä sopivaksi ja jotta heillä on valmiudet helpottaa oppimista

³¹ EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1–13.

³² LifeComp käsittää kolme toisiinsa liittyvää osaamisaluetta: henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot. Jokaisessa on kolme taitoa: itsesäätely, joustavuus, hyvinvointi (henkilökohtainen alue), empatia, viestintä, yhteistyö (sosiaalinen alue), kasvuhakuisuus, kriittinen ajattelu ja oppimisen hallinta (oppimistaitojen alue). LifeComp-taidot koskevat kaikkia elämänalueita, ja niitä voi hankkia elinikäisesti virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen kautta. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>.

³³ Euroopan komissio ottaa lokakuussa 2021 käyttöön uuden SELFIE for Teachers -työkalun, joka voi tukea opettajia suunnittelemaan digitaalisten taitojensa kehittämistä.

³⁴ Virallinen opintojakso, jonka tarkoituksena on saada tunnustettu pätevyys ja työllistyä opettajaksi. Tätä koulutusta tarjoavat yleensä yliopistojen kasvatustieteiden laitokset tai riippumattomat opettajankoulutuslaitokset (ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirjan sanasto).

³⁵ Oppiminen, johon ammatillaiset osallistuvat missä tahansa uransa vaiheessa parantaakseen käytäntöjään (vrt. komission yksiköiden valmisteluasiakirjan sanasto).

erilaisissa sisä- ja ulkoilmaympäristöissä ja erilaisten välineiden ja tehtävien avulla.

- (e) Tarjotaan pääsy asiantuntijakeskuksiin ja asianmukaisiin resursseihin, jotka ohjaavat ja tehostavat oppimisen suunnittelua ja edistämistä. Tuetaan opetus- ja koulutushenkilöstöä monimuoto-oppimismenetelmien kehittämisessä omissa toimintaympäristöissään henkilöstövaihdon ja vertaisoppimisen, verkostojen, yhteistyöhankkeiden ja käytäntöyhteisöjen avulla.
 - (f) Kehitetään ohjeistusta uusista lähestymistavoista arviointiin ja loppukokeisiin sekä formatiiviseen ja summatiiviseen arviointiin soveltuvia välineitä, jotka soveltuvat eri koulutustasolle ja ovat yhtä lailla päteviä koulu- ja etäopetusympäristöissä.
 - (g) Kannustetaan opetushenkilöstöä osallistumaan kartoitaviin hankkeisiin ja tutkimukseen, mukaan lukien tehtävien käytön testaaminen muissa oppimisympäristöissä ja digitaalisen teknologian käyttö oppimisen tukena.
- (6) Tukevat kouluja harkitsemalla seuraavia toimenpiteitä:

Suorana reaktiona kriisiin:

- (a) Tarjotaan työkaluja ja resursseja monimuoto-oppimista varten sekä opastusta kouluille siitä, miten niitä voidaan käyttää.³⁶
- (b) Tuetaan infrastruktuuria ja resursseja koskevia tehokkaita kumppanuuksia eri koulutuksen tarjoajien välillä, mukaan lukien liike-elämän, taiteen, kulttuuriperinnön, urheilun, luonnon, korkea-asteen koulutuksen ja tutkimuslaitosten, opetusresurssien (mukaan lukien teknologian, julkaisutoiminnan ja muiden opetussuunnitelmiin liittyvien välineiden) tuotannon ja koulutustutkimuksen aloilla.
- (c) Autetaan kouluja arvioimaan osallisuutta edistäviä strategioitaan ja käytänteitään ja toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet puutteiden korjaamiseksi muun muassa hyödyntämällä EU:n välineitä.³⁷

Pitkäaikaisen elpymisen tukemiseksi ja organisaatiomuutosvalmiuksien parantamiseksi:

- (d) Investoidaan koulujen ja etäopiskeluympäristöjen nopeisiin internetyhteyksiin, joista verkko-opiskelu on riippuvainen.
- (e) Annetaan kouluille (koulujen johtokunnille, rehtoreille ja johtajille) riittävästi itsemääräämisoikeutta, jotta ne voivat tehdä innovointia, reagointikykyä ja paikallisiin tarpeisiin sopeutumista helpottavia päätöksiä.
- (f) Tuetaan koulunjohtajia organisaatiomuutoksen hallinnassa tarjoamalla erityistä ammatillista kehittämistä ja ohjausta heidän tehtäviään varten. Tuetaan kouluja ja niihin liittyviä koulutuksen tarjoajia, jotta ne pystyvät ottamaan strategisessa suunnittelussaan huomioon monimuoto-oppimisen lähestymistavan, tarvittaessa myös itsearviointivälineiden avulla.

³⁶ SELFIE-työkalun avulla koulut voivat pohtia ja kerätä näyttöä nykyisestä tilanteestaan ja tarpeistaan. Työkalu on modulaarinen, ja kukin koulu voi mukauttaa sitä omien olosuhteidensa mukaan.

³⁷ Kouluille suunnattu eurooppalainen työkalupakki ”Inklusiivisen koulutuksen edistäminen ja koulunkäynnin keskeyttämisen ehkäiseminen” tarjoaa runsaasti resursseja ja käytännön esimerkkejä sekä itsearviointivälineen kouluille.

- (g) Tuetaan vuoropuhelua ja verkostoitumista kaikkien koulu- ja etäopetukseen osallistuvien sidosryhmien välillä, jotta eri lähteistä saataisiin palautetta ja ideoita tulevaa kehitystä varten. Siihen olisi sisällyttävä myös vuoropuhelua, ohjausta ja strategioita lasten turvallisuuden ja yksityisyyden suojaamiseksi digitaalisessa maailmassa.
- (h) Koulun sisäisessä ja/tai ulkoisessa arvioinnissa ja laadunvarmistusmekanismeissa keskitytään osittain oppimisympäristöjen ja -välineiden yhdistelmään siten, että arviointi kohdistetaan myös muihin palveluntarjoajiin tai muiden palveluntarjoajien kuin koulun kautta.
- (7) Hyödynnetään uudistuksiin ja investointeihin infrastruktuuriin, välineisiin ja pedagogiikkaan täysimääräisesti EU:n varoja ja asiantuntemusta, erityisesti Erasmus+-ohjelmaa, elvytys- ja sopeutumisvälinettä, Euroopan sosiaalirahaston Plus-ohjelmaa, Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR), Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa, Horisontti Eurooppa -ohjelmaa ja teknisen tuen välinettä, jotta voidaan lisätä koulujen sietokykyä ja valmistautumista tulevaisuuteen.
- (8) Panostetaan toimintapolitiikkaan liittyvien haasteiden sekä mainittujen aloitteiden vaikutusten seurantaan, tutkimukseen ja arviointiin, jotta voidaan hyödyntää saatuja kokemuksia ja hankkia tietoa tulevien politiikkauudistusten perustaksi. Tässä voidaan hyödyntää myös oppijoiden kokemuksia sekä tietoja, joita on kerätty parhaiden käytäntöjen ja räätälöityjen tekoälyratkaisujen kehittämiseksi parempia oppimishjelmia varten.
- (9) Tarjotaan asianmukaiset puitteet tämän suosituksen täytäntöönpanolle ottamalla huomioon monimuoto-oppimista tukevat toimenpiteet kansallisissa toimintasuunnitelmissa eurooppalaisen lapsitakuun toteuttamiseksi.

KEHOTTA KOMISSIOTA

1. Tukemaan suosituksen täytäntöönpanoa helpottamalla vastavuoroista oppimista ja vaihtoa jäsenvaltioiden ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä seuraavien avulla:
 - 1.1. eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiset puitteet edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)³⁸;
 - 1.2. uusi eurooppalainen digitaalisen koulutuksen keskus ja uusi strateginen vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa, jotka perustetaan digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman 2021–2027 mukaisesti tukemaan monialaista yhteistyötä digitaalisen koulutuksen alalla;
 - 1.3. EU:n verkkoalustat ja -yhteisöt koulutusta varten, mukaan luettuina School Education Gateway -portaali, eTwinning ja eurooppalainen koulujen työkalupakki ”Osallistavan koulutuksen edistäminen ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentäminen”;
2. Tukemaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa esimerkiksi seuraavien resurssien kehittämistä:
 - 2.1. näyttöön perustuva ohjausmateriaali oppimisen suunnittelusta ja koulujen organisaatiokäytännöistä monimuoto-oppimisessa, mukaan lukien digitaaliset

³⁸ EUVL C 66 , 26.2.2021, s. 1–21.

välineet, lähestymistavat oppimisen arviointiin ja validointiin sekä tietosuoja, yksityisyys ja turvallisuus monimuoto-oppimisen yhteydessä;

- 2.2. digitaalisen koulutuksen sisältöä koskevien eurooppalaisten puitteiden, jotka kehitetään osana digitaalista koulutusta koskevaa toimintasuunnitelmaa 2021–2027, mahdollisuuksien hyödyntäminen tukemaan korkealaatuisen digitaalisen opetussisällön luomista ja jakamista.
3. Tukemaan opetushenkilöstön ja muiden sidosryhmien ammatillisia kehittämismahdollisuuksia seuraavasti:
 - 3.1. Tarjoamaan opettajille, kouluttajille, koulunjohtajille ja opettajankouluttajille monimuoto-oppimista käsitteleviä kaikille avoimia verkkokursseja (MOOC-kursseja), joita isännöi School Education Gateway -verkkoalusta, ja edistämään näiden kurssien laajaa käyttöä koulujen henkilöstön parissa;
 - 3.2. Jakamaan hyviä käytänteitä Erasmus+ -henkilöstövaihdoista, -hankkeista ja -verkostoista, muun muassa eTwinning-verkkoyhteisön, tulevien Erasmus+ Teacher Academies -toimintojen ja ammatillisten huippuosaamiskeskusten kautta;
 - 3.3. Ottamaan käyttöön uusi opettajille tarkoitettu SELFIE-verkkotyökalu, joka auttaa heitä pohtimaan digitaalista osaamistaan ja suunnittelemaan, miten he voivat parantaa osaamistaan. Tämä perustuu koko koulun digitaaliteknologiaa koskevaan suunnitteluun tarkoitettuun SELFIE-työkaluun, jonka avulla voidaan tukea tehokkaita monimuoto-oppimismenetelmiä myös ammatillisessa koulutuksessa.
4. Tukemaan aloitteita, joilla kehitetään edelleen ja edistetään osallistavaa, tasapuolista ja laadukasta koulutusta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia kaikille osana yleissivistävää koulutusta koskevaa eurooppalaista koulutusalueetta. Tämä koskee erityisesti erilaisissa olosuhteissa olevien oppijoiden osallistamista, mikä vaikuttaa heidän mahdollisuuksiinsa käyttää tiettyjä oppimisympäristöjä ja -välineitä, sekä kohdennettua tukea oppimisprosessissa tarvitsevien oppijoiden osallistamista.
5. Jatkamaan tukeaan jäsenvaltioille uudistusten toteuttamisessa, jotta voidaan parantaa yleissivistävien koulutusjärjestelmien laatua ja osallistavuutta sekä tukea niiden digitaalista valmiutta digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman 2021–2027 tavoitteiden mukaisesti.
6. Keskittymään monimuoto-oppimisen kehittämiseen perus- ja keskiasteen yleissivistävässä koulutuksessa Euroopan koulutusalueen säännöllisten edistymisraporttien ja digitaalista koulutusta koskevan toimintasuunnitelman 2021–2027 puitteissa.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*